

INTERVJU DANA

Željko Kopanja

FOTO: NEZAVISNE NOVINE

ZNAŠ TI NAS... “Mi smo ovdje takav narod. Mislim na Srbe, Bošnjake, Hrvate, Krajišnike, Hercegovce, Sarajlije, kako god hoćeš... Mi smo takva vrsta. Radikalni potezi u Bosni nikad nisu dali dobar rezultat. Osim toga, kad je god neko u Bosni tražio sve – nije dobio. Suštinski, tu se ne razumijemo”

“Ti znaš da je Dodik u pregovorima jedan, a kad na

Mediji u RS-u su bolji od federalnih

Vlasnik banjalučkih *Nezavisnih novina za Dane* govori o medijima, Miloradu Dodiku, Harisu Silajdžiću, odnosu Sarajeva prema Banjoj Luci, Mariji Šerifović...

Razgovarao: **Senad Pećanin**

Ne sjećam se tačno koje su poslijeratne godine pokrenute banjalučke *Nezavisne novine*, ali znam da je pojava Željka Kopanja u novinarskim krugovima bila najznačajniji medijski događaj u čitavoj Bosni i Hercegovini, a posebno u Republici Srpskoj. Nakon višegodišnjeg sistemskog i sistematskog naci-propagandnog terora perjanica "srpskog novinarstva u BiH" (Riste Đoge, Dragana Božanića, Miroslava Toholja, Ilije Guzine, Marice Lalović, Rade Đokić, Dragiše Čosovića, Dragana Alorića, Vojne Travanj...) i njihovih junosa (prevedenih Vedranom Škorom), pojavio se novinar koji nije zarad interesa karadžićevski definiranog srpstva bio spreman lagati. I ne samo to, već i istraživati i objavljivati činjenice o mnogobrojnim zločinima koje je srpska vojska počinila tokom rata u BiH.

Govoreći o profesiji, Veselko Tenžera je jednom napisao da "u tački u kojoj u novinarstvu počinje hrabrost – prestaje profesionalizam". Sjajni Tenžera je, u principu, u pravu. No, njegovu tezu negira činjenica da su u svim sredinama bivše Jugoslavije i moralno i profesionalno najblistaviji vrhovi novinarstva dosegnuti u medijima čiji su novinari bili suludo hrabri (vidjeti pod: *Feral Tribune*). Nažalost, Željko Kopanja je platio skoro najskuplju cijenu svoje hrabrosti i svog profesionalizma: nakon

serije tekstova o srpskim ratnim zločincima i kriminalcima, zahvaljujući ludoj sreći, bomba podmetnuta pod njegov automobil odnijela mu je "samo" obje noge.

No, zločinački atentatori nisu ostvarili cilj. Željko je sa nevjerovatnom energijom i hrabrošću nastavio rad. Bio je na najboljem putu da napravi (doduše, u jednoj konkurenciji) najbolji bosanskohercegovački dnevni list. Nažalost, i po Bosnu i Hercegovinu i po ovdašnje novinarstvo, prije ne-

dijametralno suprotne stavove o Dodikovim potezima, politici i razornim posljedicama koje ona proizvodi u BiH? Kako je moguće da on ne vidi ono što ja vidim i obrnuto? Hvatam se u mislima da bih volio da se ispostavi, kad jednog dana budemo svodili račune, da sam ja, a ne Kopanja, bio potpuno u krivu u prosudbama. Dugo nisam sreo Željka i telefonski intervju koji je pred vama bio je prilika da razmijenimo stavove. Nažalost, iako je veza bila dobra, izgleda da

koji više. Možda *Dnevni list* djeluje kao federalni medij, jer manje pažnje posvećuje RS-u.

DANI: Dobro, kakva je situacija?

KOPANJA: Ako ste se vi u prošlom broju odredili prema medijskoj slici u Republici Srpskoj, ja ću odmah da kažem da se sa tom slikom ne slažem. Mislim da je normalnije stanje na prostoru, uslovno rečeno, RS-a nego medija iz Sarajeva. Stereotip napada i uvreda na predstavnike iz RS-a je postao kontraproduktivan. Ja sam

KORAK PO KORAK "Ako ste se vi u prošlom broju odredili prema medijskoj slici u Republici Srpskoj, ja ću odmah da kažem da se sa tom slikom ne slažem. Mislim da je normalnije stanje na prostoru, uslovno rečeno, RS-a nego medija iz Sarajeva. Stereotip napada i uvreda na predstavnike iz RS-a je postao kontraproduktivan. Ja sam pristalica teze da se BiH gradi korak po korak. Smatram da se takvim načinom obračuna s Dodikom, sa neprovjerenim informacijama, stvara ovdje jedna tenzija protiv Sarajeva, a zapravo Sarajevo treba da privlači Banju Luku, a ne da je gura od sebe"

kih godinu dana dogodio mu se – Dodik. Željko je kao žrtvu svoje bliskosti s Dodikom poklonio promjenu uređivačke koncepcije lista – tako je Bosna i Hercegovina, umjesto dugo čekano i prijeko potrebnog dobrog dnevnog lista, dobila – banjalučki Avaz.

Željko je dobar čovjek i otoliko traje Dodikovo primitivno, nacionalističko ludilo često razmišljam o njemu. No, i dalje me muči i ne nalazim odgovor na pitanje: kako je moguće da ja i Željko imamo

smo koristili "gluhe telefone"...

DANI: Željko, da krenemo od Federacije. Kako ocjenjuješ sliku medija u FBiH?

KOPANJA: Ja bih volio ocjenjivati sliku medija u cijeloj BiH. *Nezavisne novine* su medij cijele BiH – informativno, distributivno, čak i konceptualno. Tako ocjenjujem i većinu medija u Federaciji. Dakle, govorim o bh. medijima, a ne entitetskim. Ako govorimo o entitetskim medijima, onda tu imamo *Glas Srpske* i ne znam

pristalica teze da se BiH gradi korak po korak. Smatram da se takvim načinom obračuna s Dodikom, sa neprovjerenim informacijama, stvara ovdje jedna tenziju protiv Sarajeva, a zapravo Sarajevo treba da privlači Banju Luku, a ne da je gura od sebe. Istina je da u RS-u nema frontalnog sukoba s Vladom, ali je činjenica da ova vlada radi tek 5 mjeseci, da ulijeva neku pozitivnu energiju u nekom psihološkom smislu, ulijeva nadu da će biti bolje. Tako, recimo, za par da-

n, a kad nastupa u medijima potpuno drugi čovjek"

na počinje izgradnja termoelektrane Stanari, ovih dana trebaju stići novci od privatizacije Telekoma, 16. maja se potpisuje kamen temeljac za novu TE Gacko, 30. maja se otvaraju postrojenja fabrike Vitinka i počinje gradnja aerodroma Trebinje. To je investicioni ciklus koji je nama prioritet u odnosu da li se neko ponaša vulgarno, primitivno ili drugačije...

DANI: Izvini, zvučiš mi kao portparol Milorada Dodika, to je ključni problem... Pitao sam o medijima...

KOPANJA: Problem je što vi

Dodikove političke i ekonomske poteze. *Nezavisne novine* su razvalile lopovluk u opštini Kneževu, gdje SNSD drži vlast. Žestoko smo se obrušili na MUP prije tri dana za neadekvatno reagiranje u Srebrenici...

DANI: Ali, Željko...

KOPANJA: Hoću da kažem da neću da se svrstavam na taj način: Pa, gdje ću ja Dodika uporediti sa Hitlerom, čovjek je '92. ustao protiv Radovana Karadžića?! A u pojedinim medijima ga poredi sa Hitlerom.

DANI: Ali, Željko, kako je prošla bez komentara činjenica

KOPANJA: Pa jest, bile su još dvije-tri konferencije, jebiga, bio je on, bio je Jelić... Onda je rekao: "Ja mislim da to nije bio genocid." Ma, ne slažem se ja s Dodikom, bolan Senade, u 80 posto stvari, kad je politika u pitanju, ali neću da zaustavljam pozitivne procese koji su krenuli, o kojima sam govorio. Ja sam pristalica ideje da Sarajevo mora privlačiti Banju Luku, a ne gurati je dalje i dalje od sebe. Vjerujem, Senade, da je činjenica da iz Federacije dolazi histerični udar na sve i svašta iz RS-a, na samo na Dodika, nego inače.

KOPANJA: Ali, ova vlast je tek pet mjeseci...

DANI: Dobro, pet mjeseci nije malo...

KOPANJA: Pogledaj šta su uradili do sada – nijedne afere nema. Šta da sad napišem – da on pjeva na svadbama, da pjeva na feštama? Je li to nešto loše što pjeva? Sad me dovodiš u situaciju da ja ispadoh Dodikov portparol. Nisam, nego govorim što mislim. Šta mogu kazati za Antona Kasipovića, znaš ga lično – čovjek je pokrenuo u cijeloj BiH procese sprečavanja korupcije na univerzitetima. Čovjek je u reformama obrazovanja otišao dalje nego Federalna vlada.

DANI: Jest, ali je i bivši novinar, tvoj kolega, koji je branio odluku da se novinarima BHT-a1 praktično zabrani rad, izvještavanje iz državnih organa...

KOPANJA: Taj isti moj kolega je pomogao da se taj problem riješi...

DANI: Dakle, on ga je stvorio, i onda pomogao da se riješi?!

KOPANJA: Nije ga on stvorio...

DANI: On je glasao za tu odluku.

KOPANJA: (kraća pauza) E, jebiga... (pauza) Uzmite aktivnosti oko izgradnje putne mreže... to su aktivnosti koje život znače. Suština je u tome da iz Sarajeva moraju doći neki pozitivni signali, ne prema Dodiku, nego prema Republici Srpskoj. Eto, reci, ko je kriv za reformu policije?

DANI: Dodik.

KOPANJA: Eto, vidiš. Ne slažemo se tu.

DANI: Moguće je da si ti sto posto u pravu. Ali, fascinantno mi je da bih godinama, do dolaska Dodika na vlast, mogao potpisati svaki bitniji elemenat uređivačke politike *Nezavisnih novina*, a moj je utisak, možda griješim, da isto važi i za tebe i odnos prema *Danima* ... Međutim, od dolaska Dodika na vlast, mi se ne potpuno ne razumijemo, ne slažemo...

KOPANJA: Ja uvažam *Dane*. Ali, kao tvoj prijatelj, moram ti reći svoje mišljenje.

DANI: Naravno, samo izvoli.

KOPANJA: Recimo, onaj intervju koji si pravio sa Raffijem

DODIK NIJE NACIONALISTA "Sto godina' smo prijatelji, Dodik nije nacionalista. Dodik je pragmatičan i ne mrzi. Bojim se da Sarajevo od njega pravi nešto što on nije. Predlažem da analiziraš sarajevske i banjalučke medije – vidjet ćeš da u banjalučkim medijima nema mržnje. Nema Hitler, nacista, nema mržnje"

nekritički postavljate stvari. Navedi mi jedan primjer da je pohvaljena neka inicijativa iz RS-a.

DANI: Evo, recimo, u posljednjem broju smo pohvalili praksu uvedenu u Laktašima po kojoj je moguće firmu registrirati za jedan dan, na jednom općinskom šalteru. Rekli smo da bi se čitava BiH trebala ugledati na Laktaše...

KOPANJA: Ali Senade, Svetlana Cenić svako malo podere u *Nezavisnim novinama* neke

da je Dodik danima nakon izricanja presude Međunarodnog suda pravde, a prethodno je i Tribunal za bivšu Jugoslaviju presudio jednako, vrlo drsko negirao genocid u Srebrenici?

KOPANJA: Slažem se tu s tobom. Ali nije to Dodik danima, nego samo onaj isti dan... bila je konferencija za štampu...

DANI: Nije to samo jedan dan, u više navrata je bilo, pratio sam to pažljivo, jer me boli ...

Korak po korak – jedini je način da se Bosna integriše, da bude normalna država. Kakvi su ovdje narodi – Bošnjaci, Hrvati, Srbi... to je sve blesavo, ludo...

DANI: Kako gledaš na ocjene iz Federacije, ali ne samo iz Federacije, ima ih i iz RS-a i od stranih posmatrača, da su svi mediji u RS-u, uključujući dakle i tvoje *Nezavisne novine*, nekritički stali uz Milorada Dodika i da su u potpunosti promijenili odnos prema vlasti...

Gregorianom – ti si komentarisao u pitanjima.

DANI: Da. I?

KOPANJA: Ja ono nikad ne bih objavio. Ono je uvreda za sa-govornika. Tvrdim da je problem broj jedan u BiH Haris Silajdžić koji je spriječio da se napravi prva faza ustavnih promjena. Od tada je Bosna krenula unazad. Ne kažem to samo ja.

DANI: Slažem se. Ali, ono po čemu se mi razlikujemo je da sam ja učinio sve što sam mogao kao novinar, i to ne samo u Danima, jer sam u to vrijeme radio i na televiziji, da javnosti predočim stav oko kojeg se ti i ja slažemo.

KOPANJA: Pa, i mi smo to uradili...

DANI: ...Jest, ali je problem što ste to uradili samo sa Silajdžićem, a ne i kada je Dodik u pitanju...

KOPANJA: Recimo, o reformi policije: Dodik je prihvatio i više nego što je OHR tražio...

DANI: Problem je ime.

KOPANJA: Šta je problem ime?

DANI: Nakon presude Međunarodnog suda pravde – ne može postojati organ pod imenom policija Republike Srpske, zato što je ona počinila genocid u Srebrenici.

KOPANJA: Ma, ne može preko noći u Bosni ništa, Senade, zato ti govorim – korak po korak. Mi smo ovdje takav narod. Mislim na Srbe, Bošnjake, Hrvate, Krajišnike, Hercegovce, Sarajlije, kako god hoćeš... Mi smo takva vrsta. Radikalni potezi u Bosni nikad nisu dali dobar rezultat. Osim toga, kad je god neko u Bosni tražio sve – nije dobio. Suštinski, tu se ne razumijemo.

DANI: Molim te, kako gledaš na činjenicu da vlasti RS-a ili Srbe, ne znam više koji je kriterij, u Upravnom odboru BHT-a predstavlja Nikola Deretić, čovjek koji je bio, nažalost i na bruku profesije, naš kolega tokom rata?

KOPANJA: Kako vlasti RS-a?

DANI: Pa, oni su ga delegirali, u parlamentu, ne znam, neko iz RS-a...

KOPANJA: Predložila ga je Regulatorna agencija, javio se na konkurs... Lično, smatram da si u pravu, da njemu nije mjes-

SILAJDŽIĆ JE PROBLEM BiH “Tvrdim da je problem broj jedan u BiH Haris Silajdžić koji je spriječio da se napravi prva faza ustavnih promjena. Od tada je Bosna krenula unazad. Ne kažem to samo ja”

to tu. RAK je izvršio selekciju i poslao parlamentu. Ne sjećam se ko je bio protivkandidat...

DANI: Šta misliš, kakva je perspektiva ovog medijskog rata, potpunog nerazumijevanja, na relaciji Banja Luka – Sarajevo?

KOPANJA: Koji rat? Kad si primijetio da u *Nezavisnim novinama*, u *Glasi Srpske*, na televiziji neko napada *Dane*?

DANI: Ne, Dane... U pravu si, ali nisam na to mislio... Mislio sam na to da većina medija iz Banje Luke, odnosno Sarajeva, ne mogu postići konsenzus o ključnim problemima...

KOPANJA: Problem je u tome, Senade, što u banjalučkim medijima niko neće Harisa Silajdžića nazvati Hitlerom, ili Sulju Tihića, ili Dragana Čovića,

a u Sarajevu će uraditi tako. Lično mislim da nas pet-šest, koji vodimo neke ključne medije, moramo sjesti i naći neki kompromis. Ne može Željko Kopanja biti potpuno u krivu, a Senad Pećanin potpuno u pravu.

DANI: Slažem se.

KOPANJA: Trebamo sjesti i porazgovarati, pa vidjeti argumente. Suština je u tome – ne moraš ovo objaviti, možda ne bi bilo dobro – suština je da se počinje osjećati mržnja koja ovdje diže temperaturu i srpski nacionalizam, zbog čega se ja plašim. Dajte jedan pozitivan primjer, da i ti i ja malo promoviramo... hajde, ne moram reći ljubav, toleranciju. Ovako samo idemo nazad.

DANI: A zar ne misliš da je upravo obratno – da upravo Dodikovi stavovi ohrabruju

tendenciju o kojoj govoriš?

KOPANJA: Ti znaš da je Dodik u pregovorima jedan, a kad nastupa u medijima potpuno drugi čovjek...

DANI: Prijatelji ste, možeš li reći zašto je on takav?

KOPANJA: “Sto godina” smo prijatelji, Dodik nije nacionalista. Dodik je pragmatičan i ne mrzi. Bojim se da Sarajevo od njega pravi nešto što on nije. Predlažem da analiziraš sarajevske i banjalučke medije – vidjet ćeš da u banjalučkim medijima nema mržnje. Nema Hitler, nacista, nema mržnje. Jutros gledam u jednim novinama – ja bih sve dao da je naša Marija Šestić osvojila prvo mjesto – dovode u pitanje seksualnu identifikaciju pobjednice Marije Šerifović iz Beograda.

DANI: Nažalost, radi se o regionalnom, ne samo sarajevskom primitivizmu...

KOPANJA: Hoću da ti kažem da to ima efekta na ovu našu jebenu zemlju!

DANI: Dobra ti je teza, slažem se, ali nije dobar primjer jer je u beogradskim medijima puno više i puno prije pisano o tome...

KOPANJA: Da, ali kažem: kakav to efekat izaziva? Hajde da smirujemo ljude. Halo, genocid bio: hajmo sve policajce koji su u tome učestvovali, hajmo ih u pizdu materinu, osuditi, hajmo naći neke vrijednosti, toleranciju, neki odnos, pizda mu materina...

DANI: Još samo jedno pitanje: kako gledaš na čudan odnos, pretpostavljam da si ga primijetio, Avaza i Dodika?

KOPANJA: U kom smislu čudan?

DANI: Nekako... vole se.

KOPANJA: Pa, napadaju ga u komentarima.

DANI: Da, ali kad Avaz vodi harangu protiv onih koje označi kao neprijatelja bošnjačkih interesa, to radi na sasvim drugačiji način. Osim toga, skoro svakodnevno im daje intervju...

KOPANJA: Pa, *Avaz* je najtiražniji, vjerovatno ima interesa... Ne znam, nisam vidio da je *Avaz* promijenio stavove, ne prema Dodiku, već prema Republici Srpskoj. ■